

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, TOERISME, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: MOBIPUNTEN – beleidsvisie en implementatiekader

1. Situering:

Het decreet van 26 april betreffende de basisbereikbaarheid (Decreet Basisbereikbaarheid) introduceert de combimobiliteit als uitgangspunt van mobiliteitsbeleid. Combimobiliteit omschrijft een mobiliteitsgedrag dat multimodaal is, ook in de tijd en is ruimer dan een gecombineerde ketenverplaatsing. Het impliceert dat er verschillende vervoersmiddelen ter beschikking zijn, en waarbij vlot kan worden overgeschakeld of overgeladen tussen verschillende vervoersmiddelen. Ter hoogte van mobipunten, of mobiliteitsknooppunten moet het mogelijk zijn om vandaag te kiezen voor de fiets, morgen voor de bus, en overmorgen voor een (deel)auto.

Voor een goede combimobiliteit zijn goed verknoopte netwerken nodig. Hierdoor nemen de keuzemogelijkheden voor de reizigers toe om zich op een duurzame manier te verplaatsen en beter gebruik maken van de beschikbare vervoerscapaciteit. Een sterk geïntegreerd vervoerssysteem maakt het robuust. Zelfs bij verstoring zijn er alternatieven voor reizigers en gebruikers van deze netwerken.

Om tot een multimodaal geïntegreerd vervoerssysteem te komen, bouwen we een hiërarchisch netwerk van knooppunten uit die multimodaal ontsloten zijn en waar gebruikers kunnen schakelen tussen de verschillende modi. Hiervoor is ook een goede uitwisseling van gegevens noodzakelijk. Een sterkere verknoping van verschillende netwerken impliceert immers een naadloze data uitwisseling tussen de verschillende modi en het aanbieden van gepersonaliseerde mobiliteitsoplossingen.

Dit vervoerssysteem maakt deel uit van de ruimtelijke ruggengraat welke als uitgangspunt genomen wordt in het Vlaams ruimtelijk beleid. Locaties met een relatief hoge knooppuntwaarde zijn de plaats om zoveel mogelijk bijkomende activiteit op te vangen. Knooppuntwaarde en voorzieningenniveau (beide al dan niet in min of meerdere mate aanwezig) op niveau van de kern bepalen mogelijkheden voor gemengde ontwikkeling van wonen, werken en voorzieningen. Deze samenhangende ontwikkeling heeft als doel de multimodale toegankelijkheid en nabijheid van werkplekken en voorzieningen te bevorderen en zo de ruimtelijke voorwaarden te scheppen voor mobiliteitsbeheersing en basisbereikbaarheid, emissiereductie en logistieke en energie-efficiëntie.

(Openbaar)vervoerknooppunten moeten goed en veilig bereikbaar zijn, met bijzondere aandacht voor de toegankelijkheid voor personen met een mobiliteitsbeperking. Deze knooppunten en Park & Rides

zijn uitgerust met voldoende en veilige fietsenstallingen, voldoende parkeerplaatsen en met aandacht voor laadmogelijkheden voor elektrische fietsen, bromfietsen en auto's. Deelfietsen of deelauto's kunnen het voor- en natransport verbeteren. Het vervoer op maat maakt eveneens deel uit van het mobiliteitsnetwerk.

Het verdwijnen van de schotten tussen de verschillende modi, maar ook tussen publiek, gedeeld en privaat transport zal de mobiliteit zoals we die vandaag kennen grondig wijzigen. Het vraagt ook om een meer intense samenwerking tussen publieke en private partijen, enerzijds, en met tal van andere maatschappelijke actoren en burgers, anderzijds. Ook op deze nieuwe vormen van samenwerken bereiden we ons voor.

2. Mobipunten

Een mobipunt is een herkenbare plek met een aanbod aan diverse, op elkaar afgestemde vervoermogelijkheden, bij voorkeur aangevuld met extra diensten en ruimtelijk optimaal georganiseerd, met als doel de combimobiliteit (toegang tot en overstap tussen de vervoermodi) te faciliteren. Elk knooppunt van vervoermogelijkheden, nabij voldoende vervoerpotentieel, komt in aanmerking als mobipunt, mits het beantwoordt aan de nodige prestatie-eisen in functie van de ruimtelijke context.

Mobipunten zijn in Vlaanderen een relatief recent gegeven. Toch zijn er al talloze initiatieven om mobipunten te organiseren en in te richten. De initiatieven werden gestart door zowel overheden als private actoren. Het departement Mobiliteit en Openbare Werken ontwikkelde daarom een Vlaamse beleidsvisie omtrent mobipunten. Het rapport wordt als bijlage bij deze mededeling gevoegd.

Op basis van een verkenning, waarbij alle relevante informatie en lopende processen in kaart werden gebracht, werd een typologie uitgewerkt, waarmee het ruime gamma van mobipunten gecategoriseerd wordt. De typologie wordt vervolgens als kader gebruikt voor de inhoudelijke invulling van de mobipunten, afhankelijk van locatiekeuze en prestatie-eisen.

3. Implementatiekader

De aanleg van mobipunten wordt in het artikel 42 van het Decreet Basisbereikbaarheid toegewezen aan de wegbeheerder. Het is daarom van belang dat de beleidsvisie verspreid wordt en zijn doorwerking krijgt in het regionale en lokale mobiliteitsbeleid. In heel Vlaanderen zullen op termijn duizenden mobipunten gerealiseerd worden. Deze uitdaging is te omvangrijk en te divers om "top down" aangestuurd te worden. De actieve inzet van zoveel mogelijk stakeholders is nodig. De realisatie van mobipunten zal in de praktijk vaak vanuit een "bottom up" initiatief groeien, waar gemeentes en vervoerregio's hun rol zullen opnemen.

Om te vermijden dat de samenhang tussen de mobipunten en het bredere mobiliteitsbeleid en de mobipunten onderling ontbreekt is een sterke regie nodig. Deze wordt cfr het Decreet Basisbereikbaarheid opgenomen door het departement MOW.

Art. 42 van het Decreet Basisbereikbaarheid biedt de mogelijkheid aan de Vlaamse Regering om de aanleg, onderhoud en beheer van de mobipunten en carpoolparkings toe te wijzen aan een derde partij en deze derde partij specifieke rechten om tot optimale mobipunten te komen, toe te kennen.

Dit artikel biedt de mogelijkheid om ondersteunend aan de regierol van het departement een partner te engageren die een aantal taken over voor zijn rekening neemt:

- De partner kan fungeren als een **aanspreekpunt** voor de mobipunten en zal de mobipunten ook pro-actief opvolgen. Het controleert in welke mate een mobipunt voldoet aan de prestatie-eisen (zowel bij opstart als tijdens exploitatie).
- Ook neemt de partner de **promotie** van de mobipunten op, ondermeer door het uitwerken van een marketingcampagne (i) initiatieven voor mobipunten te bevorderen, en (ii) het aantal gebruikers van de mobipunten te verhogen. Er kunnen verschillende communicatiekanalen (o.a. website, folders, advertenties, social media) hiervoor gebruikt worden.
- De **exploitatie** kan ook worden toegewezen, zij het in een restrictieve vorm. Er kan daarbij gedacht worden aan
  - o verzamelen, beheren en ontsluiten van (open) data en opzetten datastructuur
  - o beheren en exploiteren van mobipunten (infoverstreking en dienstverlening op locatie)
  - o aanbieden van services
- Daarnaast kan de partner het **beheer van de gegevens** verzorgen die in het kader van de mobipunten verzameld worden. Enerzijds gaat het om gegevens over de mobipunten zelf: officiële naam, locatie, mobiliteitsaanbod, ... Anderzijds gaat het om data die aan de mobipunten verzameld worden: verplaatsingsdata, gebruikersdata, verkoopsgegevens, ... De partner zorgt voor de uitbouw en het onderhoud van de databanken.

De doelstelling is te komen tot een uniform en herkenbaar netwerk van mobipunten, ondersteund door online informatie (website en app), zichtbaar in het straatbeeld (herkenbaar, gebruiksvriendelijk, toegankelijk), waarbij (real time) gebruikersinformatie geboden wordt aan de reiziger.

Momenteel zijn er 7 mobipunten in Vlaanderen. Een groot aantal lokale overheden en regio's hebben concrete interesse getoond in de uitbouw van mobipunten in hun gemeenten/regio. Intussen werden in samenspraak met de betrokken lokale overheden en regio's voor een 50 tal locaties concrete plannen uitgewerkt. Deze zullen worden uitgerust als mobipunt, inclusief een herkenbare huisstijl. De ambitie is om elk multimodaal knooppunt in Vlaanderen herkenbaar te maken als mobipunt, waarbij het voor de reiziger eenvoudig leesbaar is welke mobiliteitsdiensten worden aangeboden.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Toerisme, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

Bijlage: Vlaamse beleidsvisie Mobipunten - eindrapport